

Kitabu cha Danieli - Namba Mia Moja na Sitini na Sita

Ukutuhila Uprofeti: Uvukelo lwaseFransi, iRashiya kaPutin, kunye noNgquzulwano lwaseUkraine

Jeff Pippenger
2024-03-29

Tichitanga kufungisisa pamusoro pekufananidzira kwenguva yokuguma muna 1989, kubudikidza nenhoroono yechiporofita yevhesi teni, zvinodikanwa kuti tidzokere kumashure munhoroono yechizvarwa chechitatu chenyanga dzose dziri mbiri dzechikara chepanyika. Muna 1913, nyanga yechikara chepanyika yeRepublicanism yakatanga chizvarwa chayo chokuwirirana negadziriro yebhanga repasi rose yevanoda utongi hwenyika yose, uye muna 1919, nyanga yechiPurotesitendi chechokwadi yakatanga chizvarwa chayo chokuwirirana nevadzidzi vezvouMwari vechiPurotesitendi chakatsauka uyewo neAmerican Medical Association payakapa nyika kutenderwa kwehurongwa hwayo hwedzidzo. Nyanga dzose dziri mbiri dzakatanga ukama hwakanga hwatokanganiswa nenyika, uhwo kubva panguva iyoyo zvichienda mberi hwaizochinja gwara remashoko adzo adzo.

Nhoroono iyoyo ndiyo yakava pokutangira mambo wokumusoro, uye mambo wokumaodzanyemba wamazuva okupedzisira wakasvikawo panguva yokushanduka. Chishamiso cheFatima chakaitika musi wa13 Gumiguru 1917, kuFatima, muPortugal. Chaiva chisviko chedzakevedzana dzekuonekwa kwaMaria dzakapupurirwa navana vatatu vaduku vaifudza makwai: Lucia dos Santos pamwe chete nehama dzake dzeropa, Francisco naJacinta Marto. Maererano nenhoroono dzakapiwa navana vacho, Mhandara Maria, akazivikanwa saMai Vedu veFatima, akazviratidza kwavari pazuva rechi13 romwedzi mumwe nomumwe kubva muna Chivabvu kusvika muna Gumiguru 1917.

Pa kuonekera komaliza pa Okutobala 13, 1917, anthu masauzande ambiri anasonkhana pa Cova da Iria, pafupi ndi Fatima, akuyembekezera kuona chozizwitsa monga momwe ana aja ananeneratu. Malinga ndi mboni, dzuwa linaoneka ngati likusintha mitundu, kuzungulira, ndi kuvina kumwamba. Chochitika chimenechi chinadzadziwika kuti Chozizwitsa cha Dzuwa kapena Chozizwitsa cha Fatima.

Chishamiso cheFatima chiitiko chakakosha munhoroono nokuzvipira zveKaturike, uye kwemakore ose chave chiri nyaya yekudzidzwa kukuru, gakava, nokududzirwa kwechitendero. Zviitiko zvekuFatima zvakasiya mhedzisiro inogara kwenguva refu pakunamata kwevanhu vazhinji, pakuzvipira kuna Maria, uye pakududzirwa kwenyaya dzemagumo enyika mukati meChechi yeKaturike.

Bolshevik Revolution yakaitika muRussia musi wa7 Mbudzi 1917, apo mauto eBolshevik, achitungamirirwa naVladimir Lenin pamwe neBato reBolshevik, akatora zvivako zvikuru zvehurumende nezvivakwa zvayo zvakakosha muPetrograd (yava kunzi Saint Petersburg).

Chiitiko ichi chakaridza kupera kwakakwana kweRussian Revolution ya1917, yakanga yatanga neFebruary Revolution pakutanga pegore iroro, iyo yakatungamirira mukubviswa pachigaro kwaTsar Nicholas II uye mukugadzwa kwehurumende yechinguvana.

Sa paghimagsik, malampusong napukan sang mga Bolshevik ang temporaryo nga gobyerno kag nagpatukod sang kontrol sang mga Sobyet sa Rusya. Ginpahayag sang mga Bolshevik ang pagtukod sang isa ka sosyalista nga estado kag nagsugod sa pagpatuman sang ila rebolusyonaryo nga programa, lakip na ang nasyunalisasyon sang industriya, ang pagpanagtag liwat sang duta, kag ang pagguwa sang Rusya sa Unang Gubat Pangkalibutan. Ang Rebolusyon sang Oktubre sa ulihi nagdul-ong sa pagtukod sang Unyon Sobyet kag nagdala sang madalom kag malapad nga mga epekto sa Rusya kag sa kalibutan, nga naghumul sa dalagan sang kasaysayan sang ika-20 nga siglo.

Jesu anofananidza kuguma nekutanga, uye kuti tinyatsoona zvizere mambo wokumusoro namambo wokumaodzanyemba wamazuva okupedzisira, zvinodikanwa kunzwisisa kutanga kwavo. Madzimambo chaiwo okumaodzanyemba nokokumusoro vanozivikanwa muna Danieri chitsauko chegumi nerimwe vanotsanangurwa sesimba rinotonga nzvimbo chaiyo yeIjipiti samambo wokumaodzanyemba, uye sesimba rinotonga nzvimbo chaiyo yenyika inobatanidzwa neBhabhironi samambo wokumusoro.

Unabii halisi ulibadilika na kuwa unabii wa kiroho wakati wa msalaba, wakati Israeli ya kale iliyo halisi ilikuwa ikibadilika na kuwa Israeli ya kisasa ya kiroho. Rumi ya kipagani halisi ililikanyaga Yerusalemu halisi kwa muda wa miaka mitatu na nusu halisi kuanzia mwaka wa 67 BK hadi mwaka wa 70 BK, na Rumi ya kipapa ya kiroho ililikanyaga Yerusalemu ya kiroho kwa muda wa miaka mitatu na nusu ya kiroho.

IBhabhiloni yomoya ichazwa kusAmbulo isahluko seshumi nesikhombisa njengomfebe owenza ubufebe namakhosi omhlaba. IGibhithe yomoya ichazwa kusAmbulo isahluko seshumi nanye njengeFrance engakholelwa ebukhoneni bukaNkulunkulu. Ukubonakaliswa kwanamuhla kwenkosi yasenyakatho yomoya, eyamukela inxeba layo elibulalayo ngesikhathi sokuphela ngo-1798, yabe isiziphindiselela ekubonakalisweni kwanamuhla kwenkosi yasingizimu yomoya ngesikhathi sokuphela ngo-1989, kokubili kumelelwa evesini lama-40 likaDan iyeli 11. Womabili la mandla anomusika ekubonakalisweni kwawo kwezinsuku zokugcina phakathi kwesikhathi sika-1917 kuya ku-1918, okuyisona kanye isikhathi sesizukulwane sokuyekethisa sezimpondo zombili zesilo somhlaba. Lezo ziqalo kumelwe ziqondwe ukuze iziphetho zisetshenziswe ngokufanele. Iziqalo zamakhosi okugcina ezinsuku zokugcina zasenyakatho nezaseningizimu zombili ziqala eNgunyakuweni yaseFrance.

“Muzana remakore regumi namatanhatu, Rumutsiriro, ruchipa vanhu Bhaibheri rakazaruka, rwakanga rwatsvaka kupinda munyika dzose dzeEurope. Dzimwe ndudzi dzakarugamuchira nomufaro mukuru, somutumwa unobva Kudenga. Mune dzimwe nyika, upapa hwakabudirira zvikuru mukudzivisa kupinda kwarwo; uye chiedza chezivo yeBhaibheri, pamwe chete nesimba raro rinosimudzira, chakapotsa chavharirwa kunze chose. Mune imwe nyika, kunyange hazvo chiedza chakawana kupinda, rima harina kuchinzwisisa. Kwemazana amakore, chokwadi nenhema zvakarwira kutonga. Pakupedzisira zvakaipa zvakakunda, uye chokwadi cheKudenga chakadzingirwa kunze. ‘Uku ndiko kutongwa, kuti chiedza chakauya

munyika, asi vanhu vakada rima kupfuura chiedza.’ Johani 3:19. Rudzi rwacho rwakasiyiwa kuti rukohwe migumisiro yenzira yarwakanga rwasarudza. Kudzora kwaMweya waMwari kwakabviswa pavanhu vakanga vazvidza chipo chenyasha Dzake. Zvakaipa zvakabvumirwa kukura kusvika pakuzara kwazvo. Uye nyika yose yakaona chibereko chokuramba nechido chiedza.”

“Hondo dhokora Bhayibheri, hwakafambiswa mberi kwemazana mazhinji amakore muFrance, hwakaguma nezviitiko zveChimurenga. Kuputika ikoko kunotyisa kwakanga kusiri chimwe chinhu kunze kwomugumisiro wakarurama wokudzvinyirirwa kwaMagwaro neRoma. Kwakapa mufananidzo unokatyamadza zvikuru wakamboonekwa nenyika pamusoro pekushanda kwakaitwa urongwa hwapapa—mufananidzo wemigumisiro yakanga dzidziso yeChechi yeRoma yave ichitungamirira kwairi kwamakore anopfuura chiuru.”

“Ukukandamizwa kwemibhalo engcwele ngesikhathi sobukhosi bopapa kwabikezelwa ngabaprofethi; futhi noMambuli ukhomba futhi emiphumeleni esabekayo eyayizovela, ikakhulukazi eFrance, ngenxa yokubuswa ‘komuntu wesono.’” *The Great Controversy*, 265, 266.

French Revolution yakaumbwa nokudzvinyirirwa kweMagwaro “munguva yokutonga kweupapa.” Kuberekwa kwekusadavira kuna Mwari, kwaizova muvengi mukuru zvikuru weupapa, kwakaunzwa neupapa pachahwo. French Revolution yakaitika kubva muna 1789 kusvika muna 1799, asi mweya wechimurenga wokusadavira kuna Mwari wakatanga muFrance wakaramba uchipararira muEurope yose nokumhiri kwayo. Makore zana negumi nemasere pashure pokuguma kwechimurenga muFrance, Russian Revolution yakatanga muRussia. Chimurenga chokusadavira kuna Mwari chakatanga muFrance, chakaguma muRussia, uye muna 1917 Russia yakava mumiriri wechiprofita worudzi runomiririrwa nokusadavira kuna Mwari kweEgipita. Simba reshato rinomiririrwa samambo wokumaodzanyemba rakanga ratama kubva kuFrance richienda kuRussia.

Uhlaziyo lwaseFrance lwamelwa kwezombusazwe nakwezesiprofetho nguNapoleon Bonaparte, futhi ngalowo mqondo, uNapoleon umele umholi wokuqala wesizwe esasungulwa ekuvukeleni okwalethwa ukungakholelwa kuNkulunkulu kwaseGibhithe. Ukuzithanda ngokweqile kukaNapoleon kuphindwa ngokufanelekile ukuzithanda ngokweqile kukaPutin.

Napoleon aiva achinyatsoziva simba remifananidzo neparadzirwo emashoko ekutsigira divi rake, sezvakaitawo Putin, uyo aimbova mukuru weKGB. KGB inyanzvi mukushandisa mashoko ekutsigira divi rayo. Napoleon akashandisa kupendwa kwemifananidzo sechishandiso chokuratidza kuvanhu chiremera chake, simba rake, uye mufananidzo wake woutungamiri. Akarayira kuti apendwe mifananidzo yake nevamwe vevapendi vairemekedzwa zvikuru venguva yake, kusanganisira Jacques-Louis David, Antoine-Jean Gros, naJean-Auguste-Dominique Ingres, pamwe navamwewo.

Iyi mifananidzo yakaratidza Napoleon ari muzvimiro nezviitiko zvakasiyana-siyana, kubva pamifananidzo yepamutemo yehurumende kusvika kune zviratidzo zvisina kunyanya kusungwa nemitemo. Haina kungoshanda sezviyeuchidzo zvake pachake kuna Napoleon bedzi, asiwo sematurusi okuparadzira mufananidzo wake nesimba rake mukati menyika nomunyika dzokunze.

Putin akazviitira basa rimwe chetero, aine mifananidzo mizhinji yake pachake ari munzvimbo nezviitiko zvinokwikwidzana nechero zvavanoratidzwa navanokurudzira vazvino paIndaneti.

Pakutanga kweChimurenga cheFrance, mambo, mhuri yake, navashandi vake vakabviswa pachigaro uye vakaurayiwa. Pakutanga kweChimurenga cheRussia, Tsar, mhuri yake, navashandi vake vakabviswa pachigaro uye vakaurayiwa. Chimurenga chakatanga muFrance chakagumisira muRussia. Chimurenga cheFrance ndicho chiri nyaya yechiporofita chechitsauko chegumi nerimwe cheZvakazarurwa, uye naizvozvo Chimurenga cheFrance chinofanira kuongororwa pasi pemitemo yokududzira zviporofita. Jesu anogara achiratidza kuguma kwechinhu nokutanga kwechinhu, saka Chimurenga cheRussia ndiko kuguma kweChimurenga cheFrance.

UVladimir Putin umele umholi wokugcina wesizwe esasungulwa enguqukwani eyaalethwa ukungakholelwa kuNkulunkulu kwaseGibhithe. Umholi wokuqala waseRussia kwakunguVladimir Lenin. Igama elithi “Vladimir” livela emsukeni wamaSlav futhi lakhiwe izingxenye ezimbili: “vlad” no-“mir.” “Vlad” lisuselwa empandeni yesiSlav ethi “vladeti,” okusho “ukubusa” noma ukusebenzisa amandla. “Mir” lisho “izwe”. UVladimir wokuqala (uLenin) uyisifaniso sikaVladimir wokugcina (uPutin), naye futhi oyisifaniso somholi wokuqala wenguquko yokungakholelwa kuNkulunkulu (uNapoleon).

Nyuma y’uko Napoléon atsinzwe mu Ntambara y’Ihuriro rya Gatandatu no mu Masezerano ya Fontainebleau muri Mata 1814, yeguye ku ntebe y’ubwami bw’u Bufaransa maze ayanwa mu buhungiro ku kirwa cya Elba kiri mu Nyanja ya Méditerranée. Yahawe ubusugire kuri icyo kirwa kandi yemererwa kugumana izina ry’Umwami w’Ubwami, nubwo mu rwego rwari rwaragabanyijwe cyane. Napoléon yamaze hafi amezi icumi kuri Elba, muri ayo mezi akora imigambi yo kugaruka ku butegetsi mu Bufaransa. Nyuma yo guhunga Elba no kugaruka kwe ku butegetsi mu Bufaransa mu gihe kigufi cy’iminsi ijana, Napoléon yatsinzwe burundu mu Rugamba rwa Waterloo muri Kamena 1815. Nyuma y’uku gutsindwa, ibihugu byari byishyize hamwe, cyane cyane u Bwongereza, byari biyemeje kubuza Napoléon kongera guteza andi makuba ayo ari yo yose. Kubera iyo mpamvu, yongeye kujyanwa mu buhungiro, ariko noneho ku kirwa cya Saint Helena kiri kure mu majyepfo y’Inyanja ya Atlantika. Napoléon yamaze igihe gisigaye cy’ubuzima bwe mu buhungiro kuri Saint Helena kugeza apfuye mu 1821.

ප්‍රචිත් සතු පැරණි කෝපිච්චි පරපුරේ නියෝජිතයෙකි. කෝපිච්චිය 1954 සිට 1991 දී සෝවියට් සංගමය විසුරුවා හැරෙන තෙක්, සෝවියට් සංගමයේ අර්ධාන ආරක්ෂක ආයතනය හා බුද්ධි අංශ ආයතනය විය. එය දේශීයවද ජාත්‍යන්තරවද අභ්යන්තර ආරක්ෂාව, අර්නිබුද්ධි කටයුතු, සහ බුද්ධි තොරතුරු රැස් කිරීම සඳහා වගකිවයුතු විය. කෝපිච්චිය එහි විශාල ඔත්තුකරුවන්ගේ ජාලය, නිරීක්ෂණ මහෙයුම්, සහ කොමියුනිස්ට් ආණ්ඩුකර්මයේ ජනතාව මත පාලනය පවත්වාගෙන යාමේ භූමිකාව නිසා අර්සිද්ධියට පත් විය. ඒලැඩ්මීර් ප්‍රචිත් සෝවියට් සංගමයේ අර්ධාන ආරක්ෂක හා බුද්ධි අංශ ආයතනය වූ කෝපිච්චියේ (රාජ්ය ආරක්ෂාව සඳහා වන කමිටුව) සාමාජිකයෙකු විය.

Putin akapinda muKGB muna 1975 mushure mekunge apedza kudzidza paLeningrad State University. Putin akashandira KGB kusvikira pakaparara Soviet Union muna 1991; pashure

paizvozvo akapinda mune zvevatongerwo enyika, uye pakupedzisira akava Mutungamiri weRussia muna 2000. Nhorroondo yake muKGB yakava nesimba guru pamaonero ake pamusoro pehutongi nezvemitemo yekunze. Kutapwa kwaNapoleon kwekutanga paChitsuwa cheElba kunomiririra nhorroondo kubva muna 1991 kusvikira pagore ra2000, apo uzivi hweKGB hwakadzoka. Apo Putin achazokundwa pakupedzisira, sezvinomiririrwa mundima dzegumi nenhatu kusvika pagumi neshanu, kukundwa ikoko kwechipiri (kwekutanga kuri kwa1989), kunofananidzirwa neWaterloo uye kutapwa kwechipiri kwaNapoleon, kwaakafira.

Նապոլեոնը 1798 և 1799 թվականներին պապականությանը հասցրեց մահացու վերքը: 1799 թվականին Ֆրանսիական հեղափոխությունը ավարտվեց Ֆրանսիայում, սակայն մինչև 1917 թվականը այն հասավ Ռուսաստան՝ բոլշևիկյան հեղափոխության մեջ: 1917 թվականին Պորտուգալիայում տեղի ունեցավ Ֆատիմայի հրաշքը, և երեք երեխաներին, որոնք իբր հաղորդակցվել էին Մարիամի և Հովսեփի հետ, տրվեցին երեք գաղտնի պատգամներ: Այդ երեք պատգամները գաղտնի էին այն իմաստով, որ դրանք պետք է կարդար միայն պապը՝ հյուսիսի արքան: Այդ պատգամները պապին հանձնարարում էին հրավիրել հատուկ ժողով կաթոլիկ եկեղեցու առաջնորդների հետ և անցկացնել հատուկ արարողություն՝ Ռուսաստանը, որը նախորդ տարում հենց նոր դարձել էր կոմունիստական Ռուսաստան, կույս Մարիամին նվիրելու համար:

Mharidzo idzi dzakanga dziine yambiro yokuti kana papa akarambe kutevedzera murayiro wokutsaurira Russia kuna Maria, nyika yaizotambura neimwe hondo yenyika yose (Hondo Yenyika Yokutanga yaifanira kuguma mwedzi wakatevera chishamiso chacho). Mharidzo dzeFatima dzakazova hwaro hwedudziro youporofita hwechiKatorike hwekuchengetedza tsika. Dzakaratidza kurwisana mukati meChechi yeKatorike pakati pechiKatorike chekuchengetedza tsika, chinomiririrwa napapa John Paul II neKanzuru Yokutanga yeVatican, nechiKatorike cheRusununguko chinomiririrwa na“woke-papa” wazvino neKanzuru Yechipiri yeVatican.

Mumashoko eFatima, “papa wakanaka” ndiye “papa muchena”, uye “papa wakaipa” ndiye “papa mutema”. Papa wakanaka, Papa Johane Pauro II, ndiye aiva papa aichengetedza tsika nedzidziso dzechinyakare, uyo akazivisa Mhandara yeFatima sechifananidzo chake chinomutungamirira, uye papa wakaipa ndiye papa anotevera pfungwa dze“woke”, uyo zvakare anoramba mashoko api naapi anobva kuna anonzi mhandara Maria. Paunoshanyira nzvimbo tsvene iri muFatima, Portugal, paunopinda muchivanze chayomuwo wacho wakaiswa pakati pezviumbwa zviviri zvikuru, papa mutema ari kudivi rimwe uye papa muchena ari kune rimwe divi, nokudaro zvichimirira kurwisana kwemukati kunoratidzwa muzviporofita zveFatima.

Chimwe chikamu chemashoko matatu akavanzika eFatima kwaiva kusimbisa kwacho hondo yaiva pakati peKaturike (mambo wokumusoro), nokusadavira kuna Mwari (mambo wokumaodzanyemba). Pasina kuziva kuti hondo iri pakati peKaturike neRussia isingatendi kuti kuna Mwari inyaya yechiprofita chaSatani, icho chinotungamirira chikamu chikuru cheKaturike, zvinonetsa, kana kusatombobvira, kunzwisisa rutsigiro rwakapihwa nechechi yeKaturike kuGermany yeNazi munguva yeHondo Yenyika Yechipiri.

Hondo ya kwa Leningrad, iliyoendelea kutoka tarehe 8 Septemba 1941 hadi 27 Januari 1944 wakati wa Vita vya Pili vya Dunia, ilikuwa mojawapo ya mizingiro mirefu zaidi na ya kikatili zaidi katika historia. Hondo ya Stalingrad, iliyotokea kutoka tarehe 23 Agosti 1942 hadi 2 Februari 1943, mara nyingi huchukuliwa kuwa vita ya umwagaji damu zaidi na yenye umuhimu mkubwa zaidi katika Vita vya Pili vya Dunia. Ilisababisha majeruhi makubwa sana kwa pande zote mbili, huku makadirio yakionyesha zaidi ya watu milioni 2 kwa jumla ya majeruhi, wakiwamo waliokufa, waliojeruhiwa, na askari waliotekwa. Hondo ya Stalingrad pia iliashiria hatua ya mgeuko katika vita hivyo, kwa kuwa ilisababisha ushindi wa maamuzi wa Umoja wa Kisovieti dhidi ya Jeshi la Ujerumani na kupelekea hatimaye kushindwa kwa Ujerumani ya Kinazi.

Pasina kuziva kuti hondo yeGermany yechiNazi yokurwisa Russia, zvikurukuru muhondo mbiri dzangobva kutaurwa, ndizvo zvinoita kuti zviome kunzwisisa basa reGermany semubatsiri wakavanzika weChechi yeKatorike. Pasina kunzwisisa zvikonzero zvakatangira hondo yomweya pakati peKatorike—yakakurudzirwa nechirevo chaSatani chaMaria weFatima—nekuramba kuvapo kwaMwari kweRussia, uye pashure pachu Soviet Union yechiKomonisiti, pfungwa yomusorosoro inotsanangura kuti nei Katorike yakavanza muchivande uye ikazotakura matsotsi ehondo echiNazi ichivaendesha kumativi ose enyika mushure meHondo Yenyika Yechipiri inopotsa isingabatike. VaNazi ndivo vaiva uto remumiriri weKatorike mukurwisana kwavo neRussia.

Kuli mu ndondomeko iyi ya ulosi umo Putin, mutu wa Russia ya uzereza, wali mu nkondo ku Ukraine, uko walongozgi wake wakumanyikwa poyera kuti mbana Nazi. Wasilikari wa pa mtunda wa nkondo ya Fatima yakulimbana na uzereza kufuma pa Nkhondo Yachiwiri ya Charu na kulutirira ni ufashizimu na unazimu. Nadi, nangauli unenesko uwu wakukhwaskana na walongozgi wa boma la Ukraine walembeka makora, chiwonekero cha mazuwa ghano cha Unduna wa Reich wa Hitler wa Kuunikira Wanthu na Upropaganda (mawayilesi ghakuru), chabiska fundo izi umo chikamanyira.

Zita rokuti “Ukraine” rinobva kushoko rechiSlavic rokuti “ukraina,” rinoreva “nyika yemuganhu” kana kuti “kumucheto.” Izwi iri munhoroondo raireva matunhu emiganhu eKievan Rus’, nyika yeMiddle Ages yakatangira Ukraine yemazuva ano, uye iri panosangana nzira dzeEastern Europe neEurasia. Munhoroondo yose, yakashanda senzvimbo yokusanganira tsika dzakasiyana, budiro, nehumambo, kusanganisira Humambo hweByzantium, Humambo hweOttoman, Humambo hweRussia, nezvimwewo. Nzvimbo yayo yakakosha pakurongeka kwezvinhu yakaiita dunhu remuganhu rakasangana nekudyidzana kukuru kwetsika, kwezvematongerwo enyika, uye kwemauto. Munguva yeMiddle Ages, Ukraine yaiva dunhu remuganhu reKievan Rus’, iyo yaiva nyika ine simba yaisanganisira zvikamu zveUkraine yemazuva ano, Russia, neBelarus. Sezvo Kievan Rus’ yakawedzera nekudzikira nokufamba kwenguva, miganhu yayo yaiwanzoshanduka, uye Ukraine yakaramba iri kumucheto kwenyika iyoyo.

Pashure ya kugwa kwa Muungano wa Sovieti mwaka 1989, kama inavyowakilishwa katika aya ya kumi, aya ya kumi na moja na ya kumi na mbili zinatambulisha vita ambapo mfalme wa kusini hulipiza kisasi na kumshinda mfalme wa kaskazini. Vita hivyo vilipiganwa huko Raphia, ambako palikuwa mpaka wa maeneo ya utawala wa mfalme wa kusini na mfalme wa kaskazini.

Hondo yeRaphia, yakaitika muna 217 BC, inobva pazita reguta rakanga riri pedyo nepaitikira hondo yacho. Raphia raiva guta raive munharaunda yemahombekombe yePalestina yekare, pedyo nomuganhu pakati poUmambo hwePtolemaic hweIjipiti noHumambo hweSeleucid. Panguva yehondo yacho, muganhu pakati poUmambo hwePtolemaic hweIjipiti, hwaitongwa naMambo Ptolemy IV Philopator, noHumambo hweSeleucid, hwaitongwa naMambo Antiochus III, waive munzvimbo iri pedyo neRaphia. Hondo yacho yakarwiwa pedyo nenzvimbo iyi yomuganhu sezvo mativi ose ari maviri aitsvaka kusimbisa kutonga pamusoro penzvimbo dzakakosha dzine nzira dzebudiriro mudunhu reLevant.

Taundi yekare yeRaphia iri pedyo neguta razvino reRafah. Rafah iguta riri kumaodzanyemba kweGaza Strip, inova chikamu cheniyika dzePalestina. Mushure mekukunda kwaPtolemy paRaphia muna 217 BC, akatanga kutambudza vaJudha muJerusarema, uyewo muIjipiti. Kukunda uku kwakanga kuri kwenguva pfupi, uye, sokutaura kunoita vamwe, akazosangana ne“Waterloo” yake mundima nhatu dzinotevera. Mundima yegumi nenhatu, mambo wokumusoro akanga ambokundwa anodzoka, uye panosvika ndima yegumi neshanu anokurira mambo wokumaodzanyemba.

Kukunda kwaPutin muUkraine kuchashandiswa naPutin, aimbova mukuru weKGB ainyanya hunyanzvi mukuparadzira mashoko enhunzi, zvikuru sei kufumura midzi yechiNazi yehutungamiri hweUkraine, uye zvakare kufumura avo vari munyika dzeMadokero vakatsigira utongi uhwu nokuda kwekukara kwepfuma, uye pasina kupokana zvakare kufumura nzvimbo dzakavanzika dzemabasa erima nemarabhoritari ebhayoriji akashandiswa nevanotsigira hutongi hwepasi rose, ayo akabhadharwa nemitero yevagari veUnited States.

Izvo zvakazarurwa zvichaparadza nyaya dziri kusundidzirwa zvino navanodyidzana venyika vanotsigira utongi hwepasi rose, pamwe chete navatauri veDemocratic muUnited States. Kukunda ikoko kwaPutin kuchapa mvumo kumutungamiri wechisere, ari umwe wavaya vanomwe, kuti atore chinzvimbo chake somudzvinyiriri wechiporofita anopinda munhoroondo nguva pfupi isati yasvika ndima yegumi nenhanhatu; uye ndima yegumi nenhanhatu ndiwo mutemo weSvondo uri kuuya nokukurumidza.

Mundima yegumi netatu, mambo wekuchamhembe anounganidzazve hondo yake, uye mundima yegumi neina, Roma yechihedheni inopinza munhoroondo kekutanga, kunyange isati yava mambo wekuchamhembe. Ipapo inozivikanwa sechiratidzo icho “chinotsigisa chiratidzo,” uye sesimba rinozvikuza, rozoti rawira pasi. Mushure mekukunda kwaPutin muhondo iri muUkraine, upapa huchatanga kuzvisimudzira munyaya dzezvematongerwo enyika dzepasi rose, zvichangotangira mutemo weSvondo uri mundima yegumi nenhanhatu.

Mpindikayanduko ya ku France, ni sano lwayo ni Mpindikayanduko ya ku Russie; Napoleon na Putin; ciswondero ca ku Fatima, ni ngefyo fitatu fya bwafya bwakwe; ubulwani bwa nkama pakati ka Vatican na Hitler, ubulwani bwa nkama pakati ka Vatican na Reagan, fyonse ifi ni “amavili” ya buprofeti ayo yasankanishiwa mu matebeto ya mavese ikumi na cimo ukufika ku ikumi na fisano, ayo yacitika mu matebeto yatendeka pa 11 September 2001 ukufika ku mulao wa pa Mulungu mu United States. Cali ca muhimu ukupela mu bufiifine icishinka ca mfumbo pa yano “amavili” ya

Yenyika II kuitira kuti aruramise kukunda nokutapa nyika.

Asi kunyange zvazvo Putin ari kushandisa manyepo ekushambadzira, ichokwadiwo kuti Ukraine ine dambudziko rechokwadi reNazi — kare uye nanhasi. Zviito zvinoparadza zvaPutin — zvinosanganisira kuparadzwa kwenharaunda dzechiJudha — zvinoratidza pachena kuti ari kureva nhema paanoti chinangwa chake ndechekuvimbisa kugara zvakana kwemunhu upi noupi. Asi kunyange hazvo zvichikosha kudzivirira mureza weyero nebhuruu pakurwiswa kwehutsinye kweKremlin, kungava kukanganisa kune ngozi kuramba nhorondo yeUkraine yeantisemitism nekubatana kwayo nemaNazi aHitler, pamwe chete nekugamuchirwa munguva ino kwemapoka eNeo-Nazi mune dzimwe nharaunda.

Ko nei vari kutiza kuUkraine vachitaurwa netsitsi dzakadai? Ndivo vachena.

Pamberi peHondo yeChipiri yeNyika, Ukraine yakanga iri musha weimwe yenharaunda huru zvikuru dzevaJudha muEurope, zvichifungidzirwa kuti yaisvika pamamiriyoni 2.7, chiverengeru chinoshamisa tichifunga nezvenhoroondo refu yenzvimbo iyi yeuvengi kuvaJudha nemapogrom. Pakazosvika magumo acho, vanopfuura hafu yavo vaizoparara. Muna 1941, apo mauto eGermany akatora Kyiv, akagamuchirwa nemireza yaiva nemashoko okuti “Heil Hitler.” Nguva pfupi pashure pazvo, vaJudha vanenge 34,000 — pamwe chete nemaRoma nevamwe vaonekwa se“vasingadiwi” — vakaunganidzwa ndokufambiswa kuenda kuminda yaiva kunze kweguta vachinyeperwa kuti vaizoendeswa kunogariswazve, asi vakazourayiwa muhwindu muchiitiko chakazozivikanwa se“Holocaust by bullets.”

Mupata weBabyn Yar wakaenderera mberi uchizadzwa seguva revanhu vazhinji kwemakore maviri. Sezvo vakaurayiwa ipapo vaingosvika ku100,000, wakava imwe yenzvimbo huru zvikuru dzekuurayirwa kwevanhu panzvimbo imwe chete muHolocaust kunze kweAuschwitz nedzimwe misasa yerufu. Vatsvakurudzi vakaona basa rakakosha rakaitwa nevanhu vomunharaunda mukuzadzisa mirayiro yeNazi yokuuraya panzvimbo iyoyo.

Parizvino uno, Ukraine ine vaJudha vanosvika pakati pe56,000 ne140,000, vanofarira rusununguko nedziviriro zvisina kumbofungidzirwa navasekuru vavo. Izvi zvinosanganisira mutemo wakagadziridzwa wakapasiswa mwedzi wapfuura unoita kuti zviito zveantisemitism zvive mhosva. Zvinosuruvarisa, mutemo uyu wakanga wakarongerwa kugadzirisa kuwedzera kwakajeka kwekuratidzwa pachena kwerusaruro, kusanganisira kuparadzwa kwemasinagoge nezviyeuchidzo zvechiJudha kwakazadzwa nemaswastika, pamwe nekufora kunotyisa muKyiv nemamwe maguta kwaipemberera Waffen SS.

Mune chimwe chiitiko chinotyisa, mumakore achangopfuura Ukraine yakamisa zvivezwa zvakawandisa zvinokudza vanyika veUkraine vane nhaka dzakasvibiswa nechinyorwa chavo chisingarambiki chokushanda sevamiriri veNazi. Pepanhau reForward rakanyora rondedzero yevamwe vevanhu ava vanosemesa, kusanganisira Stepan Bandera, mutungamiri weOrganization of Ukrainian Nationalists (OUN), ane vateveri vake vakashanda senhengo dzemapurisa emunharaunda eSS neuto reGermany. “Ukraine ine zviyeuchidzo zvinoverengeka zvakawanda uye mazita emigwagwa mazhinji anorumbidza mushandirapamwe uyu weNazi, zvakawanda zvokuti zvinoda mapeji maviri akaparadzana eWikipedia,” Forward rakanyora.

Rimwe mu byubahiro bikunze guhabwa ni ibya Roman Shukhevych, wubahwa nk'umurwanyari w'ubwisanzure bwa Ukraine, ariko kandi akaba yari n'umuyobozi w'igisata cy'igipolisi cyunganiraga Abanazi kandi cyateraga ubwoba, icyo Forward ivuga ko "cyari gifite uruhare mu kwica bunyamanswa ibihumbi by'Abayahudi n'... Abapolonye." Inzibutso na zo zubakiwe Yaroslav Stetsko, wahoze ari umuyobozi wa OUN mu gihe kimwe, wanditse ati: "Nshimangira ko Abayahudi bo muri Ukraine bagomba kurimburwa."

Mumakore gumi akapfuura, mapoka ari kurudyi rwakanyanyisa akawanawo simba rezvematomongerwo enyika; asi hapana rakatyisa kupfuura Svoboda (yaimbova Social National Party of Ukraine), mutungamiri wayo akati nyika yaitongwa ne"mafia yeMuscovite-Jewish," uye mutevedzeri wayo akashandisa shoko rinotuka vaJudha kutsanangura mutambi wechiJudha akaberekerwa kuUkraine, Mila Kunis. Svoboda yakatumira nhengo dzinoverengeka kuParamende yeUkraine, kusanganisira imwe yakati Holocaust yaiva "nguva yakajeka" munhoroondo yavanhu, maererano neForeign Policy.

Sezvinovhiringidza zvakafanana, maNeo-Nazi chikamu chemamwe mapoka eUkraine ari kuwedzera emabhatariyoni evazvipiri. Vakava vakaomeswa nehondo mushure mokurwisana muhondo dzemumigwagwa dzakaamarara zvikuru vachirwisa vapanduki vekumabvazuva kweUkraine vaitsigirwa neMoscow, zvichitevera kupinda kwaPutin muCrimea muna 2014. Rimwe rawo iAzov Battalion, rakavambwa nemunhu ainyatsozivisa pachena kutenda kwehukuru hwerudzi rwevachena, uyo akati chinangwa chenyika cheUkraine chaiva kubvisa munyika maJudha nemamwe marudzi aiona seakaderera. Muna 2018, Congress yeU.S. yakaraira kuti rubatsiro rwayo kuUkraine rwakanga rusingabvumidzwi kushandiswa "kupa zvombo, kudzidzisa kana rumwe rubatsiro kuAzov Battalion." Kunyange zvakadaro, Azov zvino yava nhengo yepamutemo yeUkraine National Guard.

Zvirokwazvo, hapana chimwe chezviri mumamiriro ezvinhu aya anovhiringidza chinoruramisa kutambudzika kwawira vaUkrain mumavhiki akati kuti apfuura — uye hazviiti sokuti Putin akakurudzirwa nechero chipi zvacho chezvo paakatanga kupinda nechisimba kwake. Chokwadi, nokuda kwaPutin, vaJudha vanogara muOdessa, Kharkiv, nemamwe maguta okumabvazuva vari pasi pokumanikidzwa kukuru zvikuru. Kunyange zvazvo vazhinji vakapoterana mumasinagoge omunzvimbo nomunzvimbo dzechiJudha, vamwe vakatizira kunyika dzokumwe, kusanganisira Israeri, iyo yakurudzira vaJudha vose kuti vabve muUkraine.

Sekuru na mbuya vangu pachavo vakatomanikidzwa kutiza kumadokero kweUkraine kuti vapunyuke kutambudzwa, uye zvinorwadza kuona denderedzwa iri richiramba richipfuurira. Kana nyika ikadzikira ikapinda munyonganyonga nokupanduka kwevarwiri, vaJudha vangazowanazve vari panjodzi kubva kune vamwe vavo vagari vemo. Kusabvuma kutyisidzira uku kunoreva kuti zvisoma zvikuru zviri kuitwa kuti kudzivirirwe.

Asi kunyange kana zvimwe zvikamu zvenyika zvakambobatwa kana kusungirirwa kune rimwe remasangano anonyangadza zvikuru munhoroondo, kumira neUkraine pasina mubvunzo ndicho chimiro chinokudzwa chinofanira kutorwa mudambudziko iri. Panguva ino, zuva rimwe nerimwe iro Putin raanoramba achiwedzera kurwisa kwake vanhu veUkraine nechisimba chinoparadza zvose, zvinonetsa kusanyatsoona kuti ndiani chaizvo anokodzera

kudanwa neshoko rinotanga naN.

Allen Ripp, 5 Maci 2022 – Chanzo

Ticharamba nechidzidzo ichi munyaya yedu inotevera.

“ဂီတကာလကို မမှတ်မိနိုင်သောသူတို့သည်၊ ၎င်းကို ထပ်မံပုဒ်လည်တွဲကွဲပြား၍ အတင်းအကျပ် ချမှတ်ခံရသည်။” — George Santayana

“Kila kitu ambacho Mungu, katika historia ya unabii, ameelekeza kitatimizwa zamani, kimetimizwa; na kila kilicho bado kuja, kwa utaratibu wake, kitatimizwa. Danieli, nabii wa Mungu, anasimama mahali pake. Yohana anasimama mahali pake. Katika Ufunuo, Simba wa kabila la Yuda amewafungulia wanafunzi wa unabii kitabu cha Danieli, na hivyo Danieli anasimama mahali pake. Yeye hutoa ushuhuda wake, yale ambayo Bwana alimfunulia katika njozi kuhusu matukio makuu na ya kutisha ambayo yatupasa kuyajua tunaposimama kwenye kizingiti chenyewe cha kutimizwa kwake.

“Mu nhoroo nomuuporofita, Shoko raMwari rinoratidza kurwisana kwagara kwenguva refu pakati pechokwadi nechikanganiso. Kurwisana ikoko kuchiri kuenderera mberi. Zvinhu zvakamboitika zvichadzokororwa. Makakatanwa ekare achamutsiridzwazve, uye dzidziso itsva dzicharamba dzichimuka nguva dzose. Asi vanhu vaMwari, avo mukutenda kwavo nokuzadzika kwechiporofita vakaita chikamu mukuzivisa kwemashoko engirozi yokutanga, yechipiri, neyechitatu, vanoziva pavakamira. Vane ruzivo rwakakosha zvikuru kupfuura ndarama yakaisvonaka. Vanofanira kumira vakasimba sedombo, vachibatisisa mavambo okuvimba kwavo vakasimba kusvikira kumugumo.” Selected Messages, bhuku 2, 109.